

การพระราชพิธี

เฉลิมพระที่นั่ง ณ พระราชวังพญาไท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีกระแสรพระราชดำริที่ว่า วั
งพญาไท เริ่มแต่สมเด็จพระบรมชนกนาถ ได้ทรงสถาปนาขึ้นไว้เพื่อ
ประทับดำรงพระราชอิริยาบถสถานหนึ่ง แต่ได้เป็นที่ประทับของ
สมเด็จพระบรมราชชนนี มาจนตลอดกาล ต่อมาก็ได้โปรดเกล้าฯ
ให้สร้างพระที่นั่งขึ้นเป็นที่ประทับ ยกขึ้นเป็นพระราชวังแห่งหนึ่ง
เพื่อเฉลิมพระเกียรติของสมเด็จพระบรมชนกนาถ แต่พระบรมราชชน
นี บดินทรการสร้างพระที่นั่งสำเร็จแล้ว พระที่นั่งองค์ใหญ่โปรด
เกล้าฯ พระราชทานนามแบ่งเป็นสามภาค คือ องค์เบื้องบูรพาภาคนาม
ว่า พระที่นั่งไวกูณฐเทพยสถาน องค์มัธยมภาคนามว่า พระที่นั่งพม
จกรี องค์บาศิมภาคนามว่า พระที่นั่งศรีสุทธุนิวัต องค์ทองพระโรง
นำนามว่า พระที่นั่งเทวราชสภารมย์ องค์ตะวันออกต่อพระที่นั่งไวกูณฐ
เทพยสถานนามว่า พระที่นั่งอุดมวนาภรณ์ จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีเฉลิมพระที่นั่งตามราชประเพณี มีกำหนด
รายการดังต่อไปนี้

เล่ม ๓๙ หน้า ๒๔๒๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๔๖๕

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ เจ้าพนักงานได้จัดการพระราชพิธี ณ พระราชวังพญาไท ตั้งพระแท่นมณฑลน้อย ณ พระที่นั่งพมามาจักร ในห้องพพิภณชั้นโตะหม่อมทองในพระแท่นมณฑล เชิญพระพุทธรูปขจรน้อย พระบรมสารีริกธาตุเจดีย์ดงกา พระพุทธรูปเพชรญาณ พระไชยวัฒน์รัชกาลที่ ๕ พระไชยวัฒน์ประจำรัชกาลปัจจุบัน พระไชยเนาวโศภนรัชกาลที่ ๔ ชั้นประดิษฐาน ตั้งพระเต้าน้ำพระพุทธรูปกับพระมหาสังข์ ทั้งประดับเครื่องพระมณฑลด้วย แด่ตั้งเครื่องนมัสการ ทอดที่ทรงกราบไว้พร้อม

เชิญพระไชยเนาวโศภนสำหรับพระองค์ ประดิษฐานเหนือโตะหม่อมพระแท่น พระบรมมหาราชวังด้วยเครื่องเถลิงพระที่นั่ง ตามราชประเพณี ณ พระที่นั่งไวกูณฐเทพยสถาน ตั้งเครื่องนมัสการทอดที่ทรงกราบพร้อม นิมิตต์พระสังข์ที่ จะเจริญ พระพุทธรูปเจ้าประจำห้อง พระบรมมหาราชวัง ๕ รูป ที่พระที่นั่งพมามาจักร ห้องพพิภณชั้น ๒๐ รูป รวม ๒๕ รูป แด่ตั้งพระแท่นตั้งมูรธาภิเศกด้านทิศาน พระที่นั่ง ตานเหนือ แด่ตั้งสิ่งต่าง ๆ ไว้พร้อมสรรพ

เวลา ๖.๑๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออก พระที่นั่งพมามาจักร ห้องพพิภณชั้น ทรงประเคนไตรแพรยาม แก่พระสังข์ที่จักเจริญ พระพุทธรูป ๒๕ รูป พระสังข์ออกไปครองไตร กลับเข้านั่งที่

อาศน์ตามเดิม มีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นชินวรศิริวงศ์ กรมเจ้า
พระสังฆราชเจ้า เป็น ประธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุด
เทียน เครื่องนมัสการ ทรงศีล แล้ว พระสงฆ์เจริญ พระพุทธรูป เวล
๗.๐๐ น.ท. พระบรมวงศานุวงศ์ แด่ข้าทูล ถองขัตติพระบาท ฝ้ายนำ น้อม
เกล้า ๆ ถวาย ดอกไม้ รูป เทียนในงาน เสด็จพระราช มณเฑียร ตาม ราช
ประเพณี เมื่อ พระสงฆ์เจริญ พระพุทธรูป จบ กรมเจ้า พระสังฆราช
เจ้า ถวาย อติเรก แด่ กรมเจ้า พระพุทธรูป โฆษจารย์ ถวายพระพรดา เสร็จแล้ว
เวลา ๘.๐๐ น.ท. เสด็จ ประทับโต๊ะ เสด็จ พระกระยาหาร พร้อมด้วย พระ
บรมวงศานุวงศ์ แด่ท่าน เจ้าพระยา เสด็จ บัด ข้าทูล ถองขัตติ พระบาท ชั้น ผู้
ใหญ่ ส่วนข้าทูล ถองขัตติ พระบาท ชั้น ฝ้าย น้อม นนทไตรภพ พระราชทาน เสด็จ
ทวักน เมื่อ เสร็จ การ เสด็จ แด่ เสด็จ ประทับ ทอด พระเนตร โชนหลวง
คอน “ นาคบาล ” พอ เวลา อัน สิ้น ควร แด่ เสด็จ ขึ้น

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ เวลา ๑๑ นาฬิกา
ก่อนเที่ยง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก พระที่นั่ง พมานจักร
ทรงจุดเทียน เครื่อง นมัสการ ทรงศีล แล้ว พระสงฆ์ ถวายพร พระจบ ทรง
ประเคน อาหารบิณฑบาต แก่พระสงฆ์ แด่โปรดเกล้า ๆ ให้พระบรมวงศา
นวงศ์ ทรง ประเคน ต่อไป ขณะ เมื่อ พระสงฆ์ รับ พระราชทาน นม อยู่
เสด็จ ยัง พระที่นั่ง ศรีสถกนิवास พระ บรมวงศานุวงศ์ แด่ ข้าราชการ ฝ้ายใน
น้อมเกล้า ๆ ถวาย ดอกไม้ รูป เทียน งาน เสด็จ พระราช มณเฑียร ตาม ราช
ประเพณี แด่ เสด็จ ประทับ พระราชอาศน์ ณ พระที่นั่ง พมานจักร เมื่อ

พระสังฆนิรันดร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นทรงเครื่อง
เสด็จออกทรงจุดเทียนรับเครื่องบูชา ตั้งเวลายศกาศกลางหา
แล้ว ถึง พระฤกษ์เวลายศเที่ยงวัน ๖ นาที ๓๑ วินาที เป็นประณมพระฤกษ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จสู่พระแท่นตั้งมรุฑาภิเศก ถวาย
เจ้าพนักงานไขสหัสธารา โหระทึกฆ้องไชย พระสังฆสังฆทวารวชิยมงคล
คาถา เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์เครื่องดุริยดนตรี เจ้าพนักงานถวาย
พระเต้าน้ำ พระพุทธรูปแด่ พระมหาสังข์ พราหมณ์ ถวายน้ำมหาสังข์ตาม
ราชประเพณี เสด็จเสด็จขึ้นทรงเสด็จ ทรงเครื่อง พระภษาดีตามวันในพิไชย
สงครามแล้ว เสด็จออกทรงประเคนใบวัดถูปัจจัย เครื่องไทยธรรม
พระสังฆทวารวชิยมงคล สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ถวายอภิเษกแด่สมเด็จพระ
พุทธโฆษาจารย์ ถวาย พระพรดา เสด็จเสด็จขึ้น เจ้าพนักงานได้ตั้ง
บายศรีแก้ว บายศรีทอง บายศรีเงิน พราหมณ์เบิกแว่นเวียนเทียน สมโภช
พระราชมนต์เทวราช ถวายตามราชประเพณี

ครั้นเวลายศกำหนด พระฤกษ์ตั้งแต่ระหว่าง เวลายศ นาฬิกา กับ ๓๒
นาที หดงเที่ยง เป็นประณมพระฤกษ์ ไปจนถึง เวลายศ นาฬิกา ๑๔ นาที
หดงเที่ยง เป็นที่สุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเถลิงพระแท่น
ที่พระบรมมหาราชวังเป็นพระมหามงคลฤกษ์ตามขัตติยราชประเพณี แล้วประทับ
เสวยพระกระยาหารพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ แด่เพียงข้าทูลถอง
ชุดพระบาทเหมือนวันก่อน เสร็จแล้ว เสด็จประทับทอดพระเนตรนคร
วังเวียง เกียรติวิภาตามเวลายศสมควรแล้ว เสด็จขึ้น เป็นเสด็จการ